

**STVARANJE ZAKONSKIH
PREDUVJETA ZA VRAĆANJE
KORISNIKA INVALIDSKIH MIROVINA
NA TRŽIŠTE RADA**

dipl.iur. Leke Sokolaj

PRIKAZ STANJA:

1.)

Procjenjuje se da u Hrvatskoj kontinuirano nedostaje preko 60.000 radnika.

Hrvatski zavod za zapošljavanje navodi da je u periodu od siječnja do ožujka ove godine zaprimio 32.863 zahtjeva za radnim dozvolama stranih radnika, dok je izdano 18.263 pozitivnih mišljenja (prema podacima HZZ-a).

Iz svega navedenog vidljiv je i dalje veliki deficit radne snage.

Napredak gospodarstva nemoguć je bez odgovarajućih radnika, no i pri tome važno je voditi računa o kvaliteti, ne samo o kvantiteti.

Svi sektori pate od nedostatka radne snage. Nedostatak radnika s potrebnim znanjima i vještinama sve više postaje ključni ograničavajući razvojni problem hrvatskoga gospodarstva u cjelini. Unatoč redovnom oglašavanju i traženju radne snage preko HZZ-a, poslodavci nikako ne mogu nadomjestiti radnike koji su otišli, jer na tržištu rada u Republici Hrvatskoj jednostavno nema takvog profila radnika u dovoljnom broju.

2.)

U prosjeku invalidske mirovine iznose svega 2.200 kuna.

Korisnik starosne mirovine, mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, korisnik prijevremene mirovine i korisnik obiteljske mirovine koji je pravo na mirovinu ostvario prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, može uz mirovinu biti zaposlen najviše do polovine radnog vremena i **primati punu mirovinu**. Postupak ostvarivanja prava ovisi o vrsti mirovine.

Zaposlenik koji namjerava ostvariti starosnu mirovinu ili mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i raditi do polovine punoga radnog vremena može se dogovoriti s poslodavcem i izmijeniti ugovor o radu s punog na nepuno radno vrijeme te bez prekida radnog odnosa nastaviti raditi kod istog poslodavca sa smanjenim fondom sati.

Ako je odjavljen iz sustava osiguranja, može s bivšim ili s novim poslodavcem sklopiti ugovor o radu na nepuno radno vrijeme, najviše do polovine punoga radnog vremena i nastaviti primati mirovinu. Korisnik prijevremene mirovine koji namjerava raditi mora biti barem na jedan dan odjavljen iz sustava osiguranja, a nakon što sklopi novi ugovor o radu s nepunim radnim vremenom, ponovno ga se prijavljuje u osiguranje.

Invalidske mirovine

Korisnici mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ne mogu se zaposliti.

Korisnici invalidskih mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti mogu raditi uz mirovinu, bilo s punim bilo s nepunim radnim vremenom, ali im se u oba slučaja mirovina isplaćuje u umanjenom iznosu, umjesto uz primjenu faktora 0,8, isplaćuje im se mirovina određena faktorom 0,6667 ako je uzrok ozljeda na radu i profesionalna bolest.

Invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ako je uzrok bolest ili ozljeda izvan rada za vrijeme zaposlenja iznosi 0,5.

Osiguranici koji su ostvarili invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad za prelazak u starosnu mirovinu moraju ostvariti najmanje jednu godinu staža osiguranja za priznavanje prava na prijevremenu ili starosnu mirovinu.

Invalidska mirovina zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema starom zakonu ostvaruju osiguranici kojima je radna sposobnost za polovicu manja prema tjelesno i psihički zdravome osiguraniku iste ili slične naobrazbe i sposobnosti.

Važećim zakonom za navedeno zdravstveno stanje ostvaruje se isključivo samo pravo na profesionalnu rehabilitaciju, te nakon završene rehabilitacije uz ispunjenja zakonski uvjeta i razloga statusa nezaposlenosti privremena mirovina.

PRIVREMENA INVALIDSKA MIROVINA

Invalid rada koji se profesionalnom rehabilitacijom osposobio za rad za druge poslove, a nakon završene rehabilitacije je dugotrajno ostao nezaposlen, ima pravo na privremenu invalidsku mirovinu pod sljedećim uvjetima:

- da je nezaposlenost trajala najmanje pet godina nakon završetka rehabilitacije,*
- da je nezaposlenost trajala do navršene 58. godine života*
- da je bez odgađanja prihvaćena ponuda o radu, odnosno da nije odbijen ponuđeni posao od tijela nadležnog za zapošljavanje.*

Pravo na privremenu invalidsku mirovinu ima i invalid rada koji je nakon završene rehabilitacije nastavio raditi, ali je naknadno ostao bez posla.

Razdoblje povremenog rada u ukupnom trajanju od šest mjeseci ne smatra se prekidom nezaposlenosti u vezi s ostvarivanjem prava na privremenu invalidsku mirovinu.

Korisnici invalidskih mirovina zbog profesionalne nesposobnosti odnosno djelomičnog gubitka radne sposobnosti su osiguranici kojima zbog radnog iskustva, stečenog znanja, i potrebe ostvarivanja jedne godine staža osiguranja za prelazak u prijevremenu i starosnu mirovinu, posebno iz razloga najmanjih iznosa mirovina, potrebno je osigurati iste uvjete za ostvarivanje plaće za rad s polovicom radnog vremena *uz puni iznos mirovina*.

Sukladno navedenom HSUIR je u obvezi pokrenuti zakonsku inicijativu za izjednačavanje mogućnosti korisnicima invalidskih mirovina sa osiguranicima korisnicima privremenih, starosnih mirovina, za rad s polovicom radnog vremena uz punu mirovinu.